

Managementul bazat pe rezultate  n evaluarea impactului de reglementare a activit  ii antreprenoriale

Liubovi PRODAN- ESTACOVA,
doctorand , Universitatea Tehnic  a Moldovei

SUMMARY

The need for state intervention in the economy has been discussed for centuries. To-day the question is not to intervene or not. The focus is on effective intervention. Many methods of research, both quantitative and qualitative, can be used to analyze the effectiveness of public intervention in the economy. The diversity of methods used in the evaluation of interventions in the economy (public policies and regulations) requires the application of standard models generally accepted for all public authorities. As such model, at present, can serve the results-based management model. This model enables the measurement and evaluation of the changes that occur in the business environment. Using this model allows to measure and assess both organizational performance of public institutions and business performance modeled after public intervention.

Evaluarea impactului unei reglement ri nu este un exerci iu facil, iar alegerea metodei de cercetare prin intermediul c reia ne propunem s  realiz m o *evaluare prospectivă* (ex-ante) sau o *evaluare retrospectivă* (ex-post) pune amprenta pe întregul proces de evaluare. Diversitatea metodologică a evaluării politicilor publice  i a reglementărilor ne pune la dispozi ie un spectru foarte larg de tehnici  i instrumente care pot fi utilizate în procesul evaluării impactului.

Evaluatorii politicilor publice  i ai reglementărilor au la dispozi ie un instrumentar larg al *metodelor cantitative* (analiza cost-beneficiu, analiza cost-eficacitate, analiza statistică, anchetele cantitative, tehnicile econometrice  . a.), *metodelor calitative* (interviul, observa ia, analiza calitativă a documentelor, analiza SWOT, analiza legisla iei  i a documentelor sociale  . a.), *metodelor mixte* (experimentul, pilotarea, metodele cvasiexperimentale  . a.), precum  i posibilitatea de a îmbina în cadrul

aceleia i evaluări diverse metode de evaluare.

 n selectarea metodelor  i tehnicilor de cercetare utilizate la evaluarea impactului reglementărilor (EIR) este nevoie de at n ia asupra unei serii de aspecte esen iale de la care orice demers de evaluare trebuie să pornească,  i anume:

- ce fel de informa ie dorim să ob inem prin evaluare (alegerea incorectă a metodei sau tehnicii de cercetare poate conduce la ob inerea informa iilor empirice ne-relevante pentru interesele de cercetare);
- ce costuri  i tehnici de cercetare implică metoda pe care inten ion m să o utilizăm în procesul de evaluare;
- posibilitatea culegerii informa iei/datelor dorite;
- care sunt actorii implicați în problema publică;
- care sunt actorii care realizează evaluarea;
- care sunt obiectivele evaluării. [1, p. 56]

Este evident că instrumentele și tehnicile necesită a fi adaptate fiecărui caz în parte, luând în considerație natura și amploarea reglementării și timpul pe care îl au la dispoziție evaluatorii.

Toate acestea ne sugerează o cantitate enormă de variante posibile de îmbinare

schimbare produsă în urma intervenției/reglementării.

Analizând fig. 1. observăm, că evaluarea trebuie să treacă dincolo de măsurarea resurselor utilizate și activităților realizate pentru a putea măsura atingerea obiectivelor specifice și globale ale unei

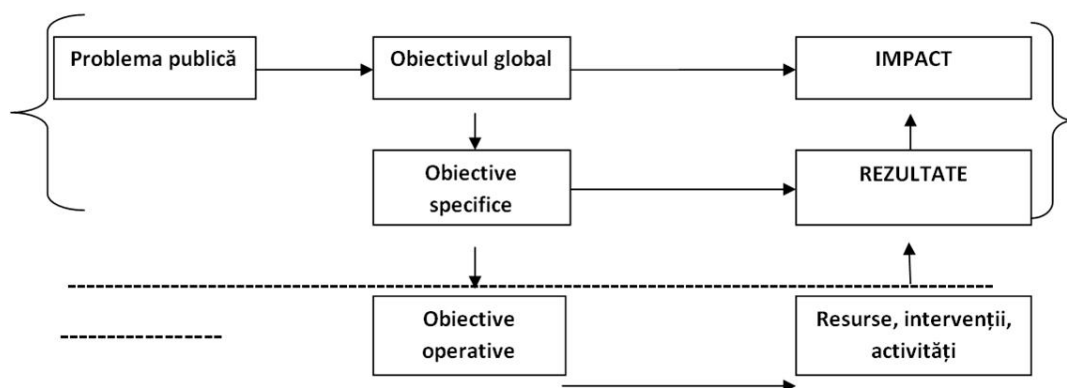

Fig. 1. Sfera managementului bazat pe rezultate în domeniul intervențiilor publice

Sursa. Elaborată de autor.

între metodele utilizate în evaluarea diferitelor reglementări. Adică de la un caz la altul ele pot fi diferite ca număr și ca natură (cantitative și calitative). În această situație, autoritățile publice care realizează evaluarea reglementărilor trebuie să adopte niște standarde, niște modele general acceptate, care vor asigura calitatea evaluărilor realizate, ceea ce presupune eficiența atât a procesului de evaluare, cât și a resurselor publice utilizate.

Deoarece procesul de evaluare este un proces integrat în întregul ciclu al politicilor publice și nu poate fi rupt din context, criteriile sau standardele de evaluare a unei reglementări trebuie să reiasă din problema publică pe care acestea intenționează să o soluționeze. Aici evaluatorii trebuie să se axeze nu doar pe resurse consumate și activități realizate, ci și pe rezultatele obținute și impactul produs, adică evaluarea trebuie să măsoare **adevărata**

intervenții (reglementări).

Aici autorul menționează că, rezultatul reprezentând o performanță în ansamblul etapelor logice de la intenție la acțiunii, iar de la acțiuni la rezultat, nu trebuie separat de mijloacele și activitățile prin care acesta a fost obținut, deoarece un rezultat analizat de unul singur nu este relevant, ci doar în comparație cu efortul aplicat (resurse, activități). Astfel, analiza rezultatului unei reglementări în lanțul logic dat, de fapt, reprezintă încă sub un aspect conceptul de eficiență economico-socială. Analiza rezultatelor/performanțelor în legătură doar cu obiectivele reglementării, fără luarea în considerație a resurselor folosite și activităților realizate, va caracteriza eficacitatea procesului.

Aderând la Declarația OCDE din 2005 de la Paris, comunitatea internațională, inclusiv Republica Moldova, și-a asumat angajamentul de a îmbunătăți sistemele de

monitorizare și evaluare, plasând accentul pe rezultatele obținute și schimbările produse (rezultat/impact). Astfel, comunitatea internațională (UE, ONU și agențiile sale, Banca Mondială etc.) promovează și aplică modele de monitorizare și evaluare bazate pe rezultate care ajută la:

- obținerea informației despre progresul activității (dovada rezultatelor);
- cunoașterea lucrurilor care funcționează bine și unde trebuie efectuate ajustări (învățarea);
- adoptarea deciziilor strategice în baza datelor monitorizării și evaluării (guvernare/reglementare). [2; p.156]

Deci în vizorul evaluatorului trebuie să fie rezultatele produse în urma schimbării, care pot fi de diferită natură în funcție de domeniul reglementării. Rezultatele pot apărea atât pe durata implementării unei reglementări, cât și după finalizarea acesteia. O serie de rezultate conduc la atingerea unui obiectiv. Pentru a se asigura că obiectivul și rezultatele sunt realiste și că pot fi atinse, acestea trebuie să fie definite în mod riguros și trebuie să corespundă cu *resursele disponibile*. Din această cauză, stabilirea unui sistem de monitorizare și evaluare bazat pe rezultate se realizează încă la etapa de planificare/elaborare a unei intervenții/reglementări.

Rezultatele unei reglementări pot fi exprimate în schimbarea în capacități, performanțe, percepții, atitudini și comportament ale beneficiarilor acestora, obținerea produselor/resurselor tangibile, obținerea produselor/resurselor cunoașterii (knowledge products), obținerea produselor informării/conștientizării asupra unor lucruri/fenomene, performanța unor sisteme și/sau instituții.

Astfel, rezultatele pot fi clasificate:

a) după *natura* lor: rezultate tangibile (fizice, financiare, tehnologice, de infrastructură ș. a.) și intangibile (schimbări ale percepțiilor, atitudinilor și de comportament);

b) după *perioada de timp* în care apar: rezultate imediate, rezultate de lungă durată (impact);

c) după categoria *părților interesate* afectate: rezultatele care privesc pe beneficiarii reglementării, rezultate care privesc anumite grupuri și/sau entități economice, rezultate care privesc anumite pături sociale, rezultate care se răsfrâng asupra societății în ansamblu;

d) după categoria de *performanțe*: performanțe interne ale sistemului (eficiența procesului de reglementare) și performanța externă a sistemului (eficacitatea reglementării în raport cu obiectivele stabilite).

Pentru sfera publică, deseori, exprimarea obiectivelor/rezultatelor dorite se face într-o formă nonfinanciară și/sau intangibilă. De exemplu, în programele naționale din sfera sănătății și educației obiectivele (rezultatele) de bază vor fi întotdeauna îmbunătățirea sănătății populației și creșterea nivelului de educație a acesteia.

Este evident că atunci când este vorba de sfera antreprenoriatului, rezultatele sunt preponderent tangibile, naturale, fizice, numerice, financiare, dar și cele nonfinanciare și intangibile completează tabloul întregului sistem antreprenorial, iar combinarea acestor rezultate scoate în evidență schimbarea produsă.

În opinia autorului, rezultatele reglementărilor în domeniul antreprenoriatului trebuie să fie totalitatea elementelor (tangibile și intangibile) ce contribuie la creșterea performanței sistemului antreprenorial într-o economie. Dar inițiatorii și proiectanții reglementărilor în domeniul antreprenoriatului trebuie să fie conștienți, că performanța sistemului antreprenorial depinde atât de **elementele interne ale sistemului** (resurse umane, financiare, naturale, informaționale, structura, cultură, valori, stiluri manageriale, comunicare, tehnologie ș. a.), cât și de **elementele externe** ale acestuia (situație geografică, condiții climaterice, situație economică, si-

tuație demografică, disponibilitatea resurselor, relațiile concurențiale ș. a.).

Cea mai tradițională analiză a **factorilor mediului extern al afacerii** se reduce la tehnica PEST (în varianta română, STEP), adică analiza factorilor P – politici, E – economici, S – sociali, T – tehnologici.

De pe poziția influenței reglementărilor asupra mediului de afaceri, din această tehnică ne interesează cu precădere factorii din categoria „P” – politici, spectrul acestor factori fiind destul de larg, și anume: gradul de stabilitate politică, calitatea reglementărilor în domeniul afacerilor,

politica bugetară, monetară, fiscală și valutară a statului ș. a. Doar că trebuie să fim conștienți, că acești factori constituie doar niște „input-uri” în sistemul antreprenorial, iar rezultatul care se obține este atât performanța sistemului antreprenorial în întregime, cât și a fiecărei afaceri, fiecărei entități economice în parte.

Pentru aprecierea performanței globale trebuie luată în considerație fiecare dintre cele trei dimensiuni ale acesteia, și anume performanța economico-financiară, performanța socială și performanța de mediu. [3; p.15]

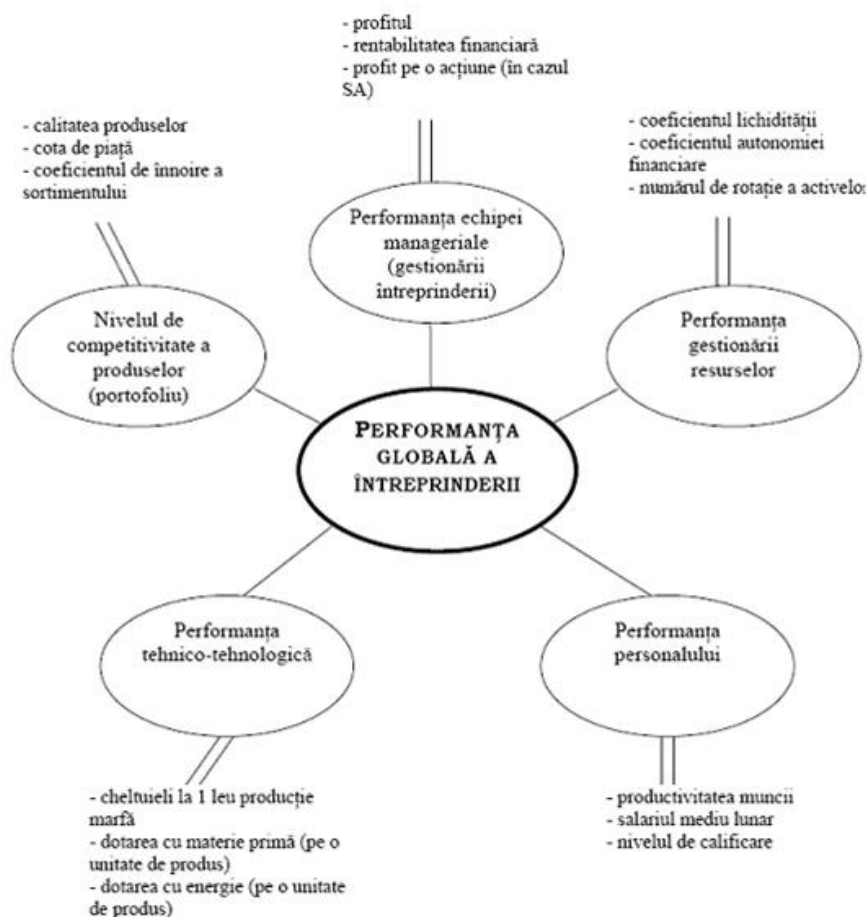

Fig. 2. Performanța globală a entităților economice.

Sursa. <<http://www.stiucum.com/management/managementul-calitatii/Performanta-managementul-calit75149.php>>.

 n esen a sa, performanța globală a entităților economice este axată pe următoarele repere:

- *reperele economice*, exprimate sub formă de rentabilitate  i competitivitate;
- *reperele juridice* ce  in de conformitatea legală  i solvabilitate;
- *reperele organiza ionale*  n sensul de competen , coeren , eficien ;
- *reperele sociale* reprezentate de sinergia, implicarea, satisfac ia personalului, satisfac ia clien ilor, satisfac ia stakeholderilor (ac ionarilor, partenerilor de afaceri  i altor persoane interesate), dezvoltarea poten ialului, calitatea vie ii  i a muncii.

Cre terea performanței globale constituie un obiectiv major pentru orice entitate economică. Doar că pentru antreprenorat această performan  globală constituie un rezultat intern al sistemului, iar pentru autoritățile care reglementează activitatea antreprenorială această performan  globală constituie un rezultat extern al sistemului reglementărilor în domeniul antreprenorial. Pe de altă parte, rezultatele care pentru reglementare în domeniul

antreprenorial sunt performanțe interne, constituie **determinantele** pentru mediul antreprenorial, influen  nd performanța globală a antreprenoriatului.

A adar, atunci c nd este vorba de diferite tipuri de intervenții/reglementări care  intesc reformarea factorilor externi pentru sistemul antreprenorial, ca rezultat, de fapt, se a teapt  o  mbun   ire în func ionarea sistemului antreprenorial  i ob inerea performanțelor. Numai că astfel de intervenții în stabilirea obiectivelor/ rezultatelor  i a indicatorilor de măsurare a acestora deseori se limitează la situa ia din mediul extern al afacerii (la propria performan ) sau, rareori, trec dincolo de acestea  i fac o încercare de măsurare a performanțelor sistemului antreprenorial, dar fără a preciza contribu ia fiecărui element extern sau intern. O sursă de exemple pentru astfel de indicatori, care fac o încercare de măsurare a performanței mediului antreprenorial, poate servi Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici  i mijlocii din Republica Moldova pentru anii 2012-2020 (Tabelul 1).

Tabelul 1

Indicatorii de performan  din cadrul Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici  i mijlocii din Republica Moldova pentru anii 2012-2020

Nivelul performanțelor	Indicatorii de performan�
Viziunea strategică. �ntreprinderile mici �i mijlocii (IMM) din Republica Moldova – factor al cre�terii economice durabile �i competitivit��ii naționale.	<ul style="list-style-type: none"> - cre�terea numărului mediu de IMM-uri la 1000 de locuitori p�n� la 25 de IMM-uri p�n� în 2020; - cre�terea numărului de angaja�i în cadrul IMM-urilor p�n� la 65% p�n� în 2020; - atingerea unei ponderi de 38% a IMM-urilor în PIB p�n� în 2020; - asigurarea unei concuren�e eficiente prin consolidarea competitivit��ii și facilitarea cre�terii �i inovării IMM-urilor sustenabile;

<p>Misiunea strategică. Crearea unui mediu de afaceri favorabil, promovarea culturii antreprenoriale în vederea susținerii IMM-urilor și asigurării coeziunii sociale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - coordonarea proceselor cu politicile existente pentru IMM-uri elaborate de către Uniunea Europeană; - îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a afacerii; - îmbunătățirea calității produselor IMM-urilor; - sporirea accesului IMM-urilor la achiziții publice și sporirea capacității de a opera în calitate de subcontractanți; - sporirea implementării programelor de instruire antreprenorială; - consolidarea rolului IMM, ca entități în crearea de noi locuri de muncă, care vor contribui la apariția diferențelor în dezvoltarea economică a regiunilor;
<p>Obiectiv specific 2.2.1. Ajustarea cadrului normativ de reglementare la necesitățile dezvoltării IMM-urilor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - optimizarea timpului destinat satisfacerii cerințelor de reglementare cu 3% către anul 2020 (ceea ce în valori absolute ar constitui o reducere a timpului cu circa 45 milioane ore per sectorul IMM-urilor); - sistem unic eficient (electronic) de raportare creat și implementat; - numărul dărilor de seamă și numărul întreprinderilor mici și mijlocii procesate prin sistemul nou; - numărul de IMM-uri deservite de „ghișeu unic”; - timpul necesar pentru perfectarea procedurilor vamale; - studii, planuri, nomenclatoare elaborate; - legi adoptate și implementate;
<p>Obiectiv specific 2.2.2. Îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțare.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - majorarea ponderii depozitelor în PIB la 40 % către a. 2015 și 45% - către a. 2020; - majorarea ponderii creditelor în PIB la 45% către a. 2015 și 50% - către a. 2020; - reducerea primei de risc la 7 puncte procentuale (p.p.) către a. 2015 și 9 p.p. - către a. 2020; - majorarea volumului tranzacțiilor bursiere cu valori mobiliare raportat la PIB la 2% către a. 2015 și la 5% - către a. 2020; - raportul dintre investiții în capitalul fix și PIB de minimum 15%; - numărul afacerilor care au beneficiat de granturi; - volumul granturilor acordate; - numărul de IMM-uri producătoare finanțate; - numărul beneficiarilor de finanțare nerambursabilă; - numărul de servicii financiare accesibile; - durata și costul transferurilor de remitențe; - numărul schemelor eficiente elaborate pentru garantarea creditelor adresate IMM-urilor;

<p>Obiectiv specific 2.2.3. Dezvoltarea capitalului uman prin promovarea competen�elor și culturii antreprenoriale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - studii elaborate; - numărul programelor �i proiectelor de studii antreprenoriale; - numărul cadrelor didactice instruite în domeniu; - numărul institu�iilor de �nv�ţ�m�nt asigurate cu necesarul de cadre instruite; - numărul de instruii organizate; - numărul persoanelor instruite (inclusiv, tineri �i femei); - numărul persoanelor consultate; - numărul localităţilor unde au avut loc cursurile de instruire; - numărul stagiilor efectuate de către tineri în IMM-uri; - numărul de business-incubatoare create; - numărul întreprinderilor incubate; - mic�şorarea ratei de faliment al companiilor nou-create; - Centrul Na�ional de Excelen�� �n Afaceri creat; - numărul de prestatori de servicii în afaceri certifi�aţi; - numărul de ghiduri, pliante, bro�uri editate;
<p>Obiectiv specific 2.2.4. Sporirea competitivităţii IMM-urilor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - concep�ie �i acte normative elaborate; - studiul INNOIndex privind determinarea gradului de inovare a unui IMM �n Republica Moldova; - evaluarea randamentului infrastructurii inovaționale existente �i dezvoltarea continuă a acesteia; - numărul de IMM-uri participante �i beneficiare de PC7 al Comunităţii Europene pentru Cercetare �i Dezvoltare Tehnologică; - numărul de clustere create; - numărul IMM-urilor în cadrul clusterelor; - numărul studiilor de oportunitate/fezabilitate; - numărul parcurilor �tiin�ifice �i incubatoarelor inovaționale nou-create; - re�ea de incubatoare de afaceri creată �i func�ional�; - numărul de IMM-uri beneficiare de proceduri simplificate; - numărul de proiecte investiționale de succes implementate; - platformă online de comer� exterior func�ional�; - numărul de IMM-uri care au certificat sisteme de management;

Obiectiv specific 2.2.5. Facilitarea dezvoltării IMM-urilor în regiuni.	- numărul de consilii raionale în care au fost îmbunătățite capacitățile administrative; - numărul consiliilor pe filieră de produs create; - numărul IMM-urilor participante la proiecte;
Obiectiv specific 2.2.6. Dezvoltarea parteneriatelor în afaceri.	- propuneri și măsuri elaborate pentru perfecționarea parteneriatului social; - numărul și impactul acțiunilor realizate în parteneriat cu sectorul TIC; - numărul parteneriatelor investiționale; - numărul de expoziții, târguri și evenimente organizate; - numărul companiilor participante la evenimentele organizate; - numărul reprezentanților organizațiilor și întreprinderilor cooperăției de consum implicați în asociații; - consiliul consultativ creat pentru IMM-uri; - propuneri de politici elaborate; - numărul asociațiilor regionale create; - planuri de acțiuni regionale de susținerea IMM-urilor elaborate.

Sursa. Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 685 din 13.09.2012.// Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 198-204/740 din 21.09.2012.

Analizând indicatorii propuși spre măsurarea performanței (a rezultatelor și a impactului), autorul a ajuns la concluzia că, în urma implementării prevederilor unei reglementări, apar 2 tipuri de rezultate:

- schimbarea în cadrul mediului extern al antreprenoriatului;
- schimbarea în cadrul mediului intern al antreprenoriatului.

Bineînțeles că schimbările de primul tip (din cadrul mediului extern al antreprenoriatului), aduse de diverse PPPR sunt mult mai ușor de monitorizat și de evaluat, comparativ cu cele produse în mediul intern al sistemului antreprenorial. Este clar că al doilea tip de rezultate (schimbările din mediul intern al antreprenoriatului) sunt mai greu controlabile și măsurabile de către autoritățile sau evaluatorii independenți, deoarece acestea prezintă o simbioză a factorilor externi cu cei interni.

În acest context, autorul nu crede că orice reglementare care are tangență cu activitatea antreprenorială necesită să realizeze în cadrul său un studiu detaliat despre impactul său asupra acesteia, dar tendințele generale (sau legitățile de bază ale economiei) trebuie luate în considerație.

După cum am menționat, schimbarea din cadrul mediului extern al antreprenoriatului reprezintă un rezultat intern pentru autoritățile regulatorii (administrația publică). Altfel spus, aceste rezultate reprezintă **performanța sistemului administrației publice în raport cu sistemul antreprenorial**.

Multă vreme s-a considerat că în sectorul public nu poate fi vorba de performanță, dar limitele unei astfel de gândiri au fost depășite în managementul public din țările dezvoltate.

Astfel, teoreticienii și practicienii occidentali pornesc de la 2 premise:

- *prima premisă*, potrivit căreia g ndirea managerilor publici trebuie să se situeze undeva la hotarul dintre **logica socială**  i **logica concuren ial **;

- *a doua premisă*, potrivit căreia instituțiile publice, prin cadrul legislativ definit, au atribu ii în ceea ce prive te **gestionarea resurselor publice pentru realizarea unor obiective de interes public**. [4; p.17]

Logica socială în managementul public rezultă din aceea că orice ini iativ  a factorilor de decizie în ceea ce prive te cantitatea  i calitatea serviciilor oferite, trebuie să fie determinată de interesul public general  i orientarea în totalitate către satisfacerea acestuia.

Logica concuren ial  trebuie percepută prin elementele sale, numite criterii de performanță, exprimate prin „cei trei E”: economie, eficiență, eficacitate.

La mijlocul secolului trecut s-a dezvoltat ideea, potrivit căreia în sectorul public nu poate fi vorba de eficiență, eficacitate  i de performanță pentru că misiunea unei instituții publice, dincolo de aceste aspecte, este să aplice actele normative  i, astfel, să rezolve problemele sociale, indiferent de costul pe care îl implica astfel de ini iative. Însă  tiin  a managementului public a evoluat  i,  ncep nd din ultimul deceniu al secolului al XX-lea, speciali tii au demonstrat că obiectivul său fundamental este reorientarea sistemului de valori pentru aprecierea performanțelor, problema prioritară pentru managerii publici fiind gestionarea mai eficientă a resurselor publice pentru satisfacerea nevoilor sociale generale  i ob inerea unui nivel c t mai bun de performanță, în condi iile asigurării unei func ion ri eficiente a sistemului din care face parte autoritatea publică. A adar, performanța unei organizații publice depinde de modul în care resursele materiale, financiare, umane  i informaționale sunt utilizate pentru a realiza obiectivele propuse la nivelul a tept rilor beneficiarilor de servicii.

Actualmente, multe instituții publice

din   rile dezvoltate au elaborat sisteme de indicatori de performanță prin care se poate aprecia pe o scală valorică la ce nivel au fost satisfăcute interesele publice  i cu ce cheltuieli. Totodată, reie ind din practica evaluării performanțelor, majoritatea speciali tilor recunosc că procesul de măsurare a performanței în sectorul public este unul deosebit de dificil. Această dificultate se datorează mai multor motive:

- *multitudinea  i diversitatea stakeholderilor* unei instituții publice: clien ii curen i  i poten iali, organiza iile nonprofit, grupurile profesionale, sindicatele, managerii publici, agen ii economici  i asocia iile acestora etc.;

- *diferen ele de valori  i percep iile* de performanță pe care le au diferi i stakeholderi;

- *inexisten  a unui mediu concuren ial* datorită pozi iei de monopol pentru anumite servicii pe care o au unele instituții publice sau autorit  i administrative;

- *natura serviciului public* oferit;

- *complexitatea mediului sociopolitic* care generează o serie de riscuri cu influen   directă asupra ob inerii performanțelor;

- *influen  a valorilor politice*. [4; p.18]

 i totu i, aceste dificult  i nu fac imposibilă implementarea managementului public bazat pe performanță, aceasta necesit nd existen  a unui suport de date (informa ional) adecvat, o cooperare intra-  i interinstitu ional  în autoritățile publice, o participativitate mai largă  i mai intensă a reprezentanților sectorului afacerilor, sectorului civil, a ONG-urilor at t în luarea deciziilor publice, c t  i în procesul de monitorizare a activităților  i evaluare a rezultatelor/perman elor, toate acestea aplic nd noi metode  i tehnici de management, prin care să se asigure legătura între obiective  i performanță.

 n   rile dezvoltate, care deja practică de ceva timp un management public bazat pe performanță, experien  a institu iilor publice a permis să fie identificate mai

multe categorii de performanțe: performanțe financiare, performanțe bugetare, performanțe manageriale, performanțe politice și performanțe profesionale.

Unii cercetători în domeniu (Cărbunărean F., Profiroiu M.) consideră că conceptul de performanță în cadrul unei organizații publice presupune stabilirea unei relații între rezultate, mijloace și obiective ori, mai precis, este necesară o abordare din punctul de vedere al eficacității, eficienței și al bugetării (resurselor).

Dar, în opinia autorului, această viziune

(abordare triunghiulară) poate fi dezvoltată, cel puțin, din 2 perspective:

- măsurarea performanței nu se limitează doar la folosirea eficientă a resurselor și eficacitate, dar poate include și alte aspecte, cum ar fi relevanța, siguranța, calitatea ș. a.;

- performanța are nu doar o conotație internă pentru o organizație, dar și una externă, cea care trece dincolo de cadrul organizațional și se află la „intersecția” activității administrației publice și sectorului antreprenorial (Figura 3.).

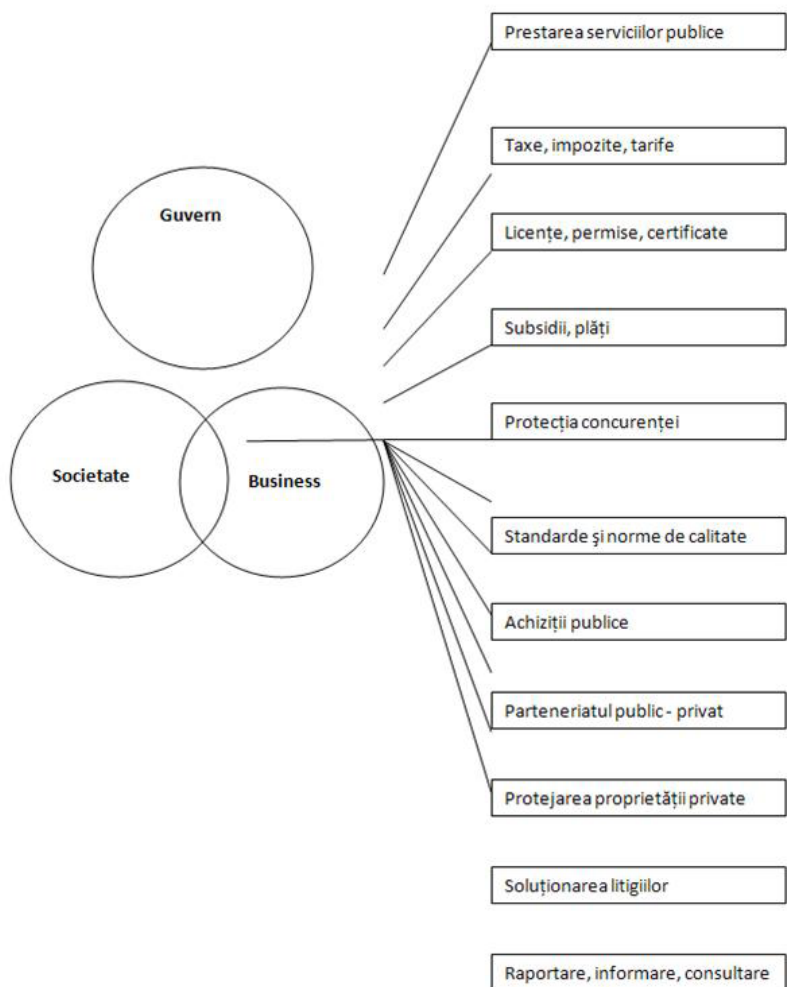

Fig. 3. Interferența sferei performanței externe a administrației publice cu businessul și întreaga societate.

Sursa. Elaborată de autor.

Toate aceste segmente de interferen   a activității Guvernului cu sfera afacerilor, în mod evident, depind de performanța administrației publice pe intern, dar pe antreprenori  i afectează cu precădere nu ceea ce  ine de „bucătăria” internă a autorităţii publice, ci ceea ce vine din exterior, ceea ce formează mediul în care activează antreprenorii,  i anume:

- calitatea  i viteza serviciilor publice prestate;
- transparen  a în procesul decizional și consultarea cu reprezentan  ii mediului de afaceri în luarea deciziilor;
- cuantumul taxelor  i impozitelor;
- tarifele la înregistrarea întreprinderilor  i la realizarea diferitelor tipuri de activităţi;
- mărimea subsidiilor  i condi  iile de ob  tinere a acestora;
- condi  iile de plasare a mărfurilor pe pie  tele externe, negociate de autorităţi;
- caracterul datelor, numărul rapoartelor  i documentelor care entitate economică trebuie să prezinte statului pentru realizarea activităţii sale;
- integritatea sistemului de solu  ionare a litigiilor;
- stabilitatea politică  i securitatea socială.

A  adar, anume aceste aspecte trebuie să stea la baza formulării indicatorilor de impact al reglementărilor asupra activităţii antreprenoriale, av  nd la bază modelul managementului bazat pe rezultate, deoarece măsurarea performanței unei organizații publice este definit  a nu doar de aspecte ce  in de modul în care resursele sunt utilizate

 n vederea realizării obiectivelor propuse de acea organiza  ie, dar  i de *nivelul aşteptărilor  i gradul de mul  t  mire al beneficiarilor fa   de serviciile furnizate.*

Un sistem ideal de măsurare a performanței în sectorul public ar trebui să reflecte c  t mai complet modul în care autoritățile publice reu  esc să- i exercite responsabilit   ile. Astfel, indicatorii de performan   a ce reprezintă fiecare domeniu de activitate al administrației, trebuie să aibă at  t a  a-numitele evaluări „obiective” (de obicei, indicatorii care se referă la resursele financiare  i de personal), cât  i cele „subiective” (adică cele care au în vedere evaluarea satisfac  iei beneficiarilor serviciilor publice), culese at  t prin metode cantitative, c  t  i prin cele calitative. Aici, ca un principiu general al elaborării unui sistem de măsurare a performanței, ar trebui să fie propor  ionalitatea resurselor alocate pentru colectarea indicatorilor de performan   a cu beneficiul pe care ace  tia îl aduc at  t autorit   ii, c  t  i beneficiarilor serviciilor acesteia.

 i totu  i, în pofida dificult   ilor  nt  mpinate, managementul public bazat pe performan   a (pe măsurarea rezultatelor  i a impactului) poate fi implementat în instituțiile publice din R. Moldova.  n secolul al XXI-lea, o astfel de abordare ar însemna responsabilitatea autorit   ilor publice pentru deciziile luate at  t fa   de unele forma  iuni socioeconomice ale societății (agen  ii economice, asociații ale acestora) prin prisma criteriilor economice, cât  i responsabilitatea generală fa   de întreaga societate prin prisma valorilor general acceptate.

BIBLIOGRAFIE

1. Cerke   M. (coord.), *Evaluarea programelor  i politicilor publice: teorii, metode  i practici*. Ia  i: Polirom, 2009, 232 p.
2. Bulat V., Butnaru V., Danilov L. et al., *Dezvoltarea regională. Suport de curs*. Publicat de Deutsche Gesellschaft f  r Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Chi  in  u, ianuarie 2014, 184 p. disponibil pe www.serviciilocale.md
3. Pinte   M.-O. *Abordări financiare  i nonfinanciare privind cre  tarea performan   elor entităților economice*. Rezumat al tezei de doctorat. Universitatea Babe   – Bolyai, Cluj-Napoca, 2011, 56 p.

4. Androniceanu A. Tendințe noi în managementul public internațional și oportunitatea adaptării și implementării lor în instituțiile publice din România. În: Administrație și management public, nr. 1, 2003, p. 6-19.

5. Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 685 din 13.09.2012, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 198-204/740 din 21.09.2012.

6. Profiroiu M., Managementul organizațiilor publice, București: Ed. Economică, 2001, 192 p.

7. Cărbunărean F., Performanță și capacitate în administrația publică locală. Cluj-Napoca: Ed. Studia, 2010, 194 p.

Prezentat: 29 decembrie 2014.

E-mail: liubovips@mail.ru